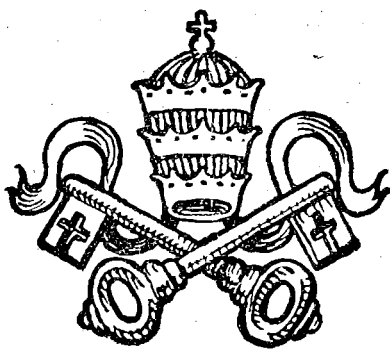

KATOLSK·TIDSKRIFT.

Prenumeration

å »CREDO» kan ske hos
Credos Förlag, Döbelns-
gatan 7, Stockholm samt,
**efter den 15 Februari hos
alla postanstalter i riket.**

Pris: $\frac{1}{1}$ år kr. 6:—, $\frac{1}{2}$ år
kr. 3:—, $\frac{1}{4}$ år kr. 1:50.

Lösnummer 50 öre. Tid-
skriften är avsedd att ut-
komma en gång i måna-
den med ett i regel 8-sidigt
häfte plus omslag.

Prenumerera i tid!

Redaktionens och expeditionens adress är:

DÖBELNSGATAN 7,
S T O C K H O L M

CREDO

KATOLSK · TIDSKRIFT

N:r 1

Januari

1920

Tiden går fort.

Det är nu 46 år som jag har arbetat i Sveriges katolska mission. Det har varit en lång såningstid med mycken bön och mycket tålmodsprövande, krävande arbete. Var och en, som redligen sökt göra sin dagliga plikt i Vår Herres vingård, vet väl att man där ofta måste bära dagens tunga och hetta. Och man får ofta gå länge och vänta, innan brodden spirar på den omsorgsfullt upparbetade marken. »Men de som med tåror så, skola med glädje uppskåra.» Med förhoppning vill jag se framtiden till mötes. Och skulle skördens dagar dröja längre än vi tro, så hava vi vant oss vid att vänta och hoppas, så äro vi vana

att arbeta hårt och träget också då inga mogna frukter skänka oss belöning för våra mödor.

En hoppgivande frukt är denna nya lilla tidskrift. Måtte den också i fortsättningen bliva till välsignelse! Måtte den uppbäras av allas intresse. Måtte alla vara rimliga och måttfulla i sina fordringar gentemot

detta företag. Måtte Herren som allena giver växten välsigna detta verk till Hans ära och Kyrkans väl!

Med en faderlig önskan om en lycklig framtid giver jag »Credo» min biskopliga välsignelse.

Stockholm den 9 januari 1920.

† Albertus Bitter,

Episc. Dolich.
Vic. apost. Sueciæ.

ANMÄLAN.

Sveriges vida land är också en Vår Herres åker. Många olika slags frön ha under tidernas lopp slagit rot i vårt folks hjärta. Om vi ville kasta en blick över nutidens religiösa Sverige, så skulle vi nog till en början känna oss helt förbryllade. Vilken rikedom på olika arter, vilken brokig blandning så långt ögat når! Hur skall man i all denna mångfald finna någon enhetlighet, i denna obestämbara vegetation något genomgående drag, som kan anses utmärkande för det andliga utvecklingsskede vårt folk just nu genomlever. Ett genomgående drag? Det enda skulle då vara detta: "Mognandets tid har omsider kommit. Vete och ogräs kunna tydligen särskiljas." Det är nu omkring 400 år sedan, som andliga säningsmän kommo och sådde nya frön ut över de svenska fälten. Längre lågo dessa dolda nere i jorden. Det fanns så mycken god säd kvar, som hindrade dem att riktigt växa och frodas. Nu — men också först nu ha de hunnit utveckla sig så pass, att man med bestämdhet kan sluta sig till deras verkliga art och beskaffenhet. På olika sätt ha de utvecklats sig alltefter den jordmån, som de fallit i — dessa det religiösa självsvaldets farliga frön. Men som ogräs verka de alla mer eller mindre bland det Kyrkans vete, som ännu finnes kvar sedan de gamla fruktbarhetsåren.

En del av dessa tankefrön ha verkat förstörande på de kyrkliga organisationsformerna. Jämte Amerika och England är ju Sverige känt som det typiska sektlandet. I stora delar av vårt land är den kyrkosplittrande sekterismen så gott som allenahärskande. Också de mest osmakliga och besynnerliga religiösa samfund tyckas här i landet på sistone ha fun-

nit en synnerligen tacksam jordmån.

Ännu farligare har det andliga ogräs visat sig vara, som skadar själva trosläran och förstör vår kristna religions livsrötter, tron på den Heliga Treenigheten och Kristi guddom. Sorgligt nog tycks detta modernismens ogräs på sista tiden tämligen ostört få växa och frodas mitt inne på statskyrkans marker, en parasitväxt, som redan vållat oberäknelig skada.

Slutligen ha många av dessa självsvaldets frön särskilt de sista åren skjutit upp ur marken med en rent oroväckande fart. Det är sådana törnen och tistlar, som döda alla religionens ädla, fruktbärande plantor och endast lämna kvar en övervuxen vildmark, det är den moderna hedendomen, den fullkomliga förnekelsen och gudlösheten.

Så ser det för närvarande ut på våra svenska marker. Visst står mycken god säd ännu kvar här och där på åkern, men ogräset eller rättare sagt ogräsen finnas där tyvärr också överallt.

På denna övervuxna Vår Herres åker är det som Credo nu visar sig för första gången. "Se, en säningsman gick ut till att så." Egentligen går han ej på okända marker, nej, med den svenska jorden är han sedan gammalt väl förtrogen. Under hela 700 år har han där outtröttligen utsatt livets säd och alldeles borta har han egentligen aldrig varit. På vägkanten, på stenhällar, bland törne och tistel — överallt faller hans sädd.

Till och med den religiösa likgiltighetens målsmän har han ett ord att säga. Han vill övertyga dem om deras dårskap, som fullständigt försummar det som allena är värt allt vårt intresse, människans mål, livets mening,

svaren på de stora frågorna. Ja, en verklig säningsman försöker överallt. Också till den rena förnekelsens män vänder sig Credo. Han kan möta dem på deras egen mark. På sitt stilla sätt kan han visa dem, att religionen är bättre begrundad än de inbilla sig och att deras invändningar mot den kristna tron ingalunda väga så tungt som de själva tyckas mena.

När vi så tänka på våra troende protestantiska landsmän, då måste vi med sorg se, att de ofta äro fulla av misstro och fördomar mot den gamla ärevördiga Fädernas Kyrka, som de egentligen på sätt och vis ha att tacka för all den goda säd, som ännu växer på deras marker. Denna deras motvilja mot katolsk kristendom har emellertid till rot ren okunnighet och en förvänd uppfattning av vår Kyrkas lära; särskilt beroende på skoltidens partiska historieundervisning. För Credo blir det därför en helig och kär uppgift att efter förmåga rätta deras felaktiga föreställningar. Icke genom kiv och strid, icke genom ofruktbar polemik vill han övertyga dem om sanningen. Med saktmod och kärlek, med förståelse och deltagande vill den stillsamme säningsmannen visa dem den katolska tron i dess verkliga gestalt, hänvisande dem till dokument o. förstahandskällor.

Slutligen är det ju en självklar sak, att Credo framförallt vänder sig till våra svenska katoliker. Dem har han särskilt mycket att säga. Ofta vill han berätta för dem om den sköna forntiden, om det gamla katolska Norden, om Kyrkans underbara öden i vårt land. Men ännu mera vill han tala till dem om nutiden, verka till upplysning och uppbyggelse. Han vill åter så den ofelbara sanningens, den äktkristna fromhetens sådd över den svenska marken. Den kan och måste bliva starkare än allt det ogräs, som frodas där. Fromma betraktelser, kyrkliga ledare, korta berättelser

och historiska uppsatser, bokanmälningar, till och med vers kommer att finnas i Credos spalter.

Av våra fasta medarbetare har pastor S. N o r d m a r k särskilt åtagit sig att redigera vår kyrkliga kalender och i allmänhet skriva över liturgiska frågor. Nutida nordiskt kyrkoliv behandlar utom undertecknad kand. E. S a n d q v i s t. Red. P. L i n d b l o m åtager sig huvudansvaret för den praktiska sidan av tidningens redigering. Den viktiga nyhetsavdelningen sköter magister B. B o d s t r ö m.

Ovannämnda personer bilda tillika en av Hans Högvördighet Biskopen utsedd r e d a k t i o n s k o m m i t t é med u n d e r t e c k n a d som ordförande.

Men också flera av våra andra representativa katoliker hava förklarat sig villiga att skriva i Credo, som alltså varken saknar stoff eller medarbetare.

Vår nya katolska tidskrift vill dessutom icke endast vara en svensk utan också en s k a n d i n a v i s k tidning. Ingen kan som vi katoliker ha den rätta förståelsen för nordisk samhörighet, som genom historien är så innerligt förbunden med våra skönaste minnen. Både i Danmark, Norge och Finland ha vi många förstående, för det nya företaget varmt intresserade vänner. Också med den katolskvänliga riktning, som på sista tiden vunnit allt större utbredning inom svenska statskyrkan, vilja vi stå i vänlig och livlig kontakt.

”Se en säningsman gick ut till att så.” Stilla vandrar han sin väg framåt. Oansenlig är hans gestalt, ljudlös hans gång. De fina korn han strör ut kan man knappast se — så försvinnande små äro de, nästan som damnkorn i solskenet. Men i bakgrunden lyser i stilla morgongryning hoppfullhetens himmel, och den milda vår-luften viskar om skördens dag, som säkert en gång skall komma.

B e r n t D a v i d A s s a r s o n.

TANKAR INFÖR STARTEN.

CREDO, som redan från början av sin tillvaro vill stå i ständigt och livlig förbindelse med läsekretsen, har vänt sig till några för det begynnande företaget särskilt intresserade vänner för att höra vad de tänka nu vid starten. Då prenumeranter i Stockholm lätt kunna framställa sina önskningsmuntligen till redaktionen, ha vi uteslutande frågat katoliker ute i landet och några särskilda vänner i Danmark och Norge, vad de ha att säga om vårt nya blad.

Från det nordligaste Sverige har jägmästare Claes Wikström, Överkalix, skickat oss lyckönskningar, från våra sydligaste trakter fröken Karin Sparre, Kronovall. Dessutom ha vi fått mottaga hälsningar från baron Gustaf Armfelt Kulla, Kalmar län, skriftställaren Sigurd Dahllöf, Göteborg, kyrkoherde Wilhelm Meijerineck, Malmö, och fröken Adèle von Gegerfelt, Lund. Från Danmark har redaktören för "Katholsk Ungdom" Pater Ludvig Günther och redaktören för "Nordisk Ugeblad for katolske Kristne", Cand. mag. Niels Hansen, båda bosatta i Charlottenlund, glatt oss med sina vänliga lyckönskningar. Från Norge har kyrkoherde O. Offerdahl, Kristiania, för närvarande spiritus rector för tidningen "Sankt Olav", skickat en dubbel välkomsthönskan till Credo. Slutligen har pastor Jakob Olrik, Köpenhamn, och baronessan E. Rosenörn-Lehn, Roskilde, styrkt oss med några uppmuntrande ord.

Då nu Credo börjar sin vandring genom Nordens bygder, sänder jag min varmaste lyckönskan till det begynnande företaget, önskande att denna vår första svenska katolska tidning må bli ett förenande band mellan våra i landet kringspridda katoliker och på samma gång utöva en upplysande och värmande gärning bland anorledes troende.

W. Meijerineck, kyrkoherde.

Mitt hopp är, att tidningen skall göra oss allt mer katolska = sambundna med alla folk på jorden mot ensidighet och chauvinism, först och främst genom att verka såsom föreningsband mellan oss Sveriges katoliker, med äkta, friskt katolskt mod tillropande oss — visserligen spridda och fåtaliga här — Virgili, den gamle romarskaldens ord:

"Durate et vosmet rebus servate secundis!" (Stån på eder och sparen eder för lyckligare tider!)

Men Credo skall icke endast ännu fastare förena oss inbördes utan även allt starkare sammanbinda oss med alla våra trosfränder från de dagar, då allt Sveriges folk var katolskt, påminnande både oss och andra, att vi katoliker sannerligen ej äro "främmande trosbekännare" och nykomlingar här i S:t Eriks rike, utan fästade vid fädernejorden med mer än tusenårig kärleks band. Den tro, som förkunnades av S:t Ansgar och bekändes av Birger Jarl, Magnus Ladulås, Engelbrekt, Nils Hermansson och Hans Brask har alltså hemortsrätt här i landet sedan mer än tio sekler. Men i de tiderna förenade trons heliga band även Nordens folk både inbördes och med hela världens katolska nationer: till S:t Olofs helgedom i Nidaros, till S:ta Birgittas i Vadstena och till S:t Knuts på Danmarks jord strömmade pilgrimsskaror icke blott från Sverige, Norge, Danmark och Finland utan även från många andra länder. Liksom vallfärderna då mäktigt bidrogo att närma folken till varandra, sprida kristna idéer och kristen kultur, så hoppas jag, att ett katolskt organ skall bidra att förena oss med våra trosfränder både i Skandinavien riken och i hela den övriga världen genom att bringa oss tidender om katolskt liv, vetenskap och konst i fem världsdelar med nära 300 miljoner katoliker.

Att lära känna katolsk tro är att älska den, och sin uppgift att göra oss allmer katolska skall Credo fylla ju mer den bidrager att förena oss i hängiven kärlek och lydnad till den katolska kristenhetens huvud, Rom, medelpunkten i det sanningens och kärlekens rike, som Kristus

grundat, Hans heliga katolska kyrka, som — endast folken vilja höra Petri efterföljares maning — förmår skydda nationerna mot ensidigheternas andliga faror, hon som i den Korsfästes skola lärt och lär den kärlek, som är stark nog för att vilja och kunna lyda.

Gustaf Arnfeldt.

Må Credo verka i Sankta Birgittas ande till bättnad för nordens folk!

Sigurd Dahllöf.

En dotter av S:t Laurentii stad. Det gamla Lund, hälsar jag, med innerlig tacksamhet till Gud, vår första svenska katolska tidning. Jag ser den som en stark tråd vävd in i bandet, som knyter oss, den sena tidens svenska katoliker, fast vid våra fäders kyrka, den ärevärdiga gamla och dock i skönhet, kraft och friskt liv alljämt unga.

Men jag är icke blott en dotter av S:t Laurentii-staden — så fylld av manande minnen att själva jorden i sitt djup gömmer vittnen om de trogna Herrens säningsmän, som där sådde sin säd och samlade sin skörd tills omilda händer skövlade deras fromma verk — jag är ju ock ett barn av den vida slätt som breder sig kring Skånelands gamla ärkebiskopsäte. Nu, i vinterns tid, ligger slätten mörk, tom och frusen, men jag vill med hoppets blick se den ljus såsom i vårens dag med spirande brodd och blom, se den rik under bugnande gröda som då sommarens sol strålar däröver, se den i höstens stund bjuda sina gyllene kärvar. I den vinande vind, som från de nu nakna tegarna sveper in omkring Laurentii-dömen, hör jag en allvarlig, välbekant stänma: En säningsman gick ut för att så sin säd; och då han sådde föll somt vid vägen — och somt — och somt — och somt... Det ljuder så vemodfullt och klagande. — Men nu tonar en högtidlig klockeklang genom rymden; det är aftonklämtningen från Domkyrkan — en vacker kvarleva från den tid då dess vigda malm ringde Angelus — och dess mäktiga röst förvandlar mitt vemod i glad förtröstan, och mitt hopp för vår första svenska katolska tidnings framtidsverk stöder sig vid de

löftesbärande orden: Men en del föll i god jord, gick upp och bar hundrafaldig frukt!

Esther Adèle von Gegerfelt.

Mätte vår nya med glädje hälsade tidning bliva lik en strålande stjärna, som sprider ljuset av vår Kyrkas sanningar över hela Sveriges rike och visar vägen för dem, som i det tysta söka och bedja. Den har en stor uppgift att fylla i kampen för de högsta värdena.

Karin Sparre.

I 67 Aar har Danmark, i 31 Aar har Norge haft sit eget Katholske Blad; det maa da hilses som en lykkelig Begivenhed, at nu ogsaa de svenske Katholikker faar deres egen Avis. Hjerteligst til Lykke dertil!

Et Blad er som ett Brev, der enslydende udsendes til mange, et Brev, der modtages med glad Forventning, fordi man véd, at deri vil man faa at læse, hvad man trænger til: Trøstens Ord, opmuntrende Ord, oplysende Ord og ikke mindst Ord, der forener de mange spredte til et Samfund i fælles Tanker og Følelser. Det er en stolt Tanke for en Redaktør at vide, at den Dag, hans Blad udgaar, er der saa og saa mange Hjem paa alle Kulturens Trin, der læser, hvad han har haft at meddele dem. Et Blad har en mægtig samlende og luftende Evne, naar dets Leder er sig sin Magt bevidst og bruger den vel. Han vil aldrig kunne glemme, at han er sat til at bygge op, varsomt og Klogt, med forstaaende Hensyntagen til alle dem, hans Ord udgaar til. Fremfor nogen vil en Katholsk Redaktør aldrig kunne det; er der noget, man maa ønske ham, saa er det den Helligaands Vejledning.

Skulde jeg udtale et særligt Ønske for Credo, maatte det være dette, at Bladet straks og varigt maa vinde Indgang hos de Unge, at dets Artikler maa blive læst — slugt — af Ungdommen, hvad enten de er skrevet specielt for Ungdommen eller ej. Alt det, der vil komme frem i Bladets Spalter, har jo lige saa stor Betydning for den 20-aarige som for den, der er dobbelt saa gammel. Ord til de unge er ikke ligegyldige for de ældre, men omvendt tager ogsaa det, som har

Bud til alle — det almene — Sigte paa de unge. Glem ikke det, I unge svenske Mænd og Kvinder. Man kan elske sit særlige saa højt, at man gaar Glip af det fælles, af det almene. Det er en daarlig Forretning. De unge maa ikke skille deres Interesser fra de ældres — allermindst inden for den Katholske Kirkes Samfund, hvor vi alle skrider frem ad den samme Vej, i den samme Tro, under samme Love, benyttende samme Naademidler og forenede under samme Overhoved.

Ja, så atter til Lykke da! Guds Velsignelse over det nye Foretagende, over Bladets Læsere og over dem, der skriver i det, især over Sverigs katholske Ungdom, for hvem det mere end for andre vil være til Gavn at tilegne sig den Rigdom af Kundskab og Opmuntring, der tilføres den gennem et katholsk Blad.

Ludv. Günther.

Redaktör af "Katholsk Ungdom".

Hvor jeg glæder mig til at høre de svenske Katolikker give deres Stemme med i Laget. Jeg ser saadan paa det, at de tre nordiske Folk har en Opgave i vor hellige Kirke ligesom et lille Chor for sig. De skal synges sammen, men hver med sin Stemme, og selvfølgelig den samme gamle Sang som saa mange andre lykkelige Folketammer har sunget paa saa længe, den Sang, som ogsaa löd smukt og fuldtonende her i Norden i fordums Dage. Derfor lytter jeg og lytter. Det er saa spændende at høre, hvordan de tre nordiske Folks Stemmer langsomt, ganske langsomt begynder at udvikle sig og blive stærkere. Og nu lover jeg mig meget af det nye Blad.

Jakob Olrik.

Mine önsker for det nye Blad er kort og godt disse: maatte enhver af dets Artikler og indtil dets mindste "Nyheder" stedse være gennemtrængte af en ægte og frejdig romersk-katholsk Aand og af inderlig Fromhed, da vil det kunne blive det, som et godt katholsk Blad bör være, nemlig en Opdrager, hvis Læsere dagligt indsuger den Næring, der gör dem til sande

Katolikker — ikke blot ifølge deres Munds Bekendelse men ifølge deres indre Væsens Stöbning.

E. Rosenörn-Lehn.

Hjertelig til Lykke! Endelig kom der det svenske Broderblad, der forhaabentlig skal hjælpe til at fremme det haardt tiltrængte Samarbejde mellem de nordiske Landes Katolikker.

Med kollegial Hilsen paa den fælles Trogrund.

Niels Hansen.

Jeg hilser dig med glæde sand
spred sandhets lys i Svenskers land!
Gud signe rikt dit virke
for Kristi sande kirke!

O. Offerdahl.
Sogneprest.

För fädres tro i Sveas land
staa vakt, du kjære bror.
Mot mörkrets magt hold kraftig stand.
Tjen tro vor fælles mor!

"St. Olav."

~ Envar ~

som är intresserad för Credo och för dess framtid ombedjes varmt att stödja tidskriften. Det sker i första hand genom att prenumerera på densamma och att verka för dess spridning i vidaste kretsar.

Sprid Credo!

Högt ligger Credos torn. Vid är utsikten därifrån. Under dess murar utbreder sig hela Stockholm. Ett doft brus stiger ditupp från huvudstadens myllrande liv. Men över gatornas jäkt och oro resa sig som manande minnesstoder de gamla medeltids-templen: Storkyrkan, invigd åt den helige Nikolaus, Sankta Klara, som var franciskanernunnornas klosterkyrka och gråbrödernas forna helgedom på Riddarholmen. Även de nyare gudshusen framträdde tydligt, väckande något olika tankar: Johanneskyrkan, Hedvig Eleonora, Engelbrektskyrkan. Än längre svävar blicken ut. I fjärran varseblir hon Lidingön, Djurgården och det sköna inloppet till Stockholm. Och där bortom anar hon vårt stora land och hela den vida världen.

Inne i Credos torn råda lugn och stillhet. Inga spårvagnar eller ångvisslor störa dess djupa frid. Och ända upp till dess högtliggande fönster når ej stadens dammfyllda luft.

Det yttre läget vill vara en bild

av en inre verklighet. Från Credos torn skall själens öga skåda vida ut över jorden, och vad där händer skall sedan bedömas med lugn och eftertanke. Och för alla, som intressera sig för religionens historia i våra dagar, vill betraktaren omtala vad han trott sig skönja.

Vad ser han då från Credos torn? Först och främst rikta sig hans blickar mot den heliga romersk-katolska Kyrkan, som är utbredd i hela världen. Uppmärksam vill han följa hennes strider och segrar i alla länder och bland alla folk.

Buret av längtans vingar drages varje katolskt hjärta över hav och berg till den eviga staden, till det fjärran men för oss ändå alltid så närbelägna Rom. Där lever de kristna Kyrkornas drottning och moder, där residerar Kyrkans högste styresman, apostlafursten Petri efterträdare, Kristi ståthållare på jorden, vår helige fader påven. Där klappar den katolska världens hjärta. Därifrån utgå befallningar och livgivande impulser åt

öster och väster, åt söder och norr. Roms heliga minnen från Kyrkans alla åldrar, ända från apostlarnas och martyrernas dagar, måste hänföra varje äkta kristet sinne. Därför vill spejaren på Credos torn framför allt söka urskilja något af det som händer i de sju kullarnas stad och därom bringa budskap till Credos läsare.

Från det största övergå vi till det minsta inom sanningens rike, från kristenhetens huvudstad vända vi vår uppmärksamhet till det katolska Sverige. Under omkring 60 år har Kyrkan hos oss åtnjutit en relativ frihet. Därunder har ett gott grundläggningsarbete utförts. Nu synas de sådda fröna vilja gro och spira upp på allvar. Nya initiativ tagas. Under den sist förflutna höstterminen ha varje vecka katolska föredrag hållits i Sankt Ansgars sal i Stockholm. Helga lekamens gille har efter medeltida förebild återupprättats i huvudstaden för att vårda och sprida andakten till Altarets allra heligaste sakrament. Minnena från Fädernas Kyrka komma alltmer till sin rätt. Det skall alltid bli en glädje för oss att bringa goda nyheter från det växande katolska livet i Sverige.

Under vår religions makt- och glansdagar hos oss under medeltidens sista sekel stod vårt fosterland i den intimaste förbindelse med våra skandinaviska grannländer. Och enhetskrafternas Kyrka var ej främmande för unionspolitikens strävan att skapa ett enigt Norden. Även i vår tid är Sveriges andliga och religiösa liv i hög grad avhängigt av strömningarna i Danmark och Norge. Vad ha ej Björnson och Ibsen, Brandes och Höffding betytt för det moderna Sveriges litterära och filosofiska utveckling! Nu går den katolska Kyrkan åter framåt i Danmark. Redan är hon där det största av staten oberoende religiösa samfundet och hennes bekännares antal överstiger siffran 20,000. I de fles-

ta något så när stora danska städer finns en katolsk kyrka. I Köpenhamn äro de redan över ett dussin. Tror någon, att ett katolskt Danmark skulle vara betydelselöst för Sveriges religiösa och moraliska pånyttfödelse? Med glad uppmärksamhet skola vi följa den katolska kristendomens framsteg hos alla våra skandinaviska grannfolk, i Danmark, Norge och Finland.

Från Norden rikta vi våra blickar mot de stora nationerna, mot Frankrike, Tyskland, Italien, England, Förenta staterna och de spansktalande länderna. Där bestämmes världskulturens gång. Där utkämpas den för hela jorden avgörande striden mellan heddens och kristendomens makter. Vi tro det ej vara överdrivet att säga, att den katolska Kyrkan i alla dessa länder befinner sig i en mer eller mindre hastig frammarsch.

I Paris har nyligen den stora nationalhelgedomen på Mont Martre under osedvanliga högtidligheter och vidsträckt deltagande från folkets sida invigts åt Jesu heliga hjärta. Det synes blott vara en tidsfråga, när de diplomatiska förbindelserna åter skola knytas mellan den franska regeringen och Vatikanen. De senaste valen till deputeradekammaren ha utfallit mycket gynnsammare för Kyrkan än de föregående. Sektandan och antiklerikalismen synas börja ge vika. Redan åtnjuta de franska katolikerna större frihet. Frankrike bär hedersnamnet av Kyrkans äldsta dotter. Dess historia är på det intimaste sammanvuxen med Kyrkans och dess mest strålande bragder ha utförts i Korsets tjänst. Få nationer äga i högre grad än den franska en apostels egenskaper. Till och med under den religiösa nedgångstiden under 1700-talet gick ej dess andliga expansionskraft förlorad. Montesquieu, Voltaire, Diderot, Buffon voro fransmän, och från Frankrike

översvämnades Europa med upplysningstidens idéer. Under 1800-talet blev Frankrike åter härden för en kraftig katolsk expansion. Chateaubriand, de Maistre, Lacordaire, Ozanam, Montalembert, dom Guéranger och otaliga andra återupplivade de ärorika traditionerna från "det stora seklet", från Bossuet's, Fénelons och Bourdaloue's århundrade. Om nu korstågens och Jeanne d'Arc's folk alltmer ställer sina väldiga resurser i kristendomens tjänst, vilken makt skall ej då fransk offervillighet och hänförelse ge åt den stridande Kyrkan och hur skall ej den franska tankens skärpa och djup och det franska språkets klarhet och elegans ånyo hjälpa tusenden och millioner att förstå och bekänna hennes heliga tro! Nordiska katoliker minnas med tacksamhet de ovärderliga gåvor de fått från Frankrikes katolska Kyrka: Den helige Ansgarius, Sankt Bernhards munkar, katolsk vetenskap och civilisation.

I Tyskland ha vissa ordnar fått större frihet, och den tyska katolska Kyrkan har inträtt i ett ske- de av ökad spänning och kamp. Ännu är framtiden synnerligen oviss; men vi hoppas med tillförsikt, att våra trosförvanter i vårt södra grannland måtte vinna full religiös frihet, och att de sista av de hinder snart måtte avlägsnas som där så länge stått i vägen för den katolska religionens oförhindrade utbredande. Tyskland är det enda fullt germanska rike, som inom sina gränser rymmer vidsträckta områden med en genuint katolsk folkkultur, vilken, om man ser på kommunikationernas lätt- het, ligger oss närmast av alla. Därifrån ha de nordiska länderna mottagit katolska tankar, hängifna präster, upppoffrande sjuksys- tar. Men det är ej blott vår tack- samhetsskuld, som driver oss att följa med vad som händer i det katolska Tyskland. Därtill tvin- gas vi lika mycket av klokhets-

skäl. Hela världen känner och vör- dar teologer och vetenskapsmän som Möhler, Hettinger, Jansen, Hergenröter och den store littera- turhistorikern av tysk nationalitet men schweiziskt medborgarskap Baumgartner. Vi få heller icke glömma, att det var Tysklands ka- toliker, som segrade över själve Bismarck under den s. k. kultur- kampen. Den tyska katolicismens folkliga organisationsgeni är världsberömt. Därför äro Volks- verein, Centrum och Kolpings Gesellenverein, varav vi i Stock- holm äga en filial, talande bevis. Denna intensiva intellektuella och sociala verksamhet genomtränges ofta av ett äkta gemyt och uppbä- res av en innerlig fromhet. En stark och betagande poesi vilar över Tysklands katolska provinser: Rhenländerna med Köln, Sydtyssk- lands gamla städer, Bayerns och Tyrolens friska högländer.

Om Italien behöva vi ej säga många ord. Dess eminenta bety- delse i den katolska världen är där- för alltför väl känd. Då vi redan talat om Rom, tillägga vi här blott, att de italienska katoliker- na nu börjat deltaga i det politiska livet. Deputeradekammaren äger redan ett katolskt parti på över 100 medlemmar, varmed regerin- gen på allvar måste räkna. Här- med ökas möjligheten för en god lösning av den "romerska frågan". Italien äger de äldsta kristna tra- ditionerna i västerlandet, hierar- kien är där rikast utformad med över 260 residerande biskopar och ett 50-tal ärkebiskopar. Italien är den helige Franciskus' fosterland, och religionen har där genom- trängt folkets vardagsliv som i få andra länder. Den katolska kul- ten får i Italien för den besökande nordbon än mera ökad dragnings- kraft, då dess betydelsedjupa cere- monier och heliga handlingar där utföras under en strålande him- mel och omgivna av charmen i en yppig sydländsk natur.

I England åtnjuter den romer-

ska Kyrkan en vidsträckt frihet. De årliga konversionerna äro där omkring 10,000, varav många anglikanska präster. I hela det förenade konungariket har hierarkien för länge sedan återupprättats. Det nya katolska England har redan övat inflytande på den universella Kyrkans tanke och liv. Få personligheter ha under det 19:de århundradets senare hälft och det begynnande 20:de för sanningssökande människor även långt utanför det brittiska rikets gränser betydtt så mycket som kardinal Newman.

Vad som sagts om England gäller även om Förenta staterna, blott med den skillnaden, att den katolska kristendomen där hunnit ännu längre i sin utveckling. Den bildar där det största religiösa samfundet och åtnjuter stort anseende även hos annorlunda troende. Anglosachsisk katolicism är särskilt värd vår beundran på grund av sin kloka, djärva och outtröttliga verksamhetslust, som bl. a. redan tagit sig uttryck i en kraftig hednamission.

De spansktalande folken synas åter rycka fram till större betydelse, både i Europa och i Sydamerika. Hela deras civilisation är genomsyrad av katolska ideal. I slutet av maj månad förra året invigdes utanför Madrid en imponerande kyrka åt Jesu heliga hjärta. Konung Alfons, omgiven av hela sin regering, var närvarande under den högtidliga akten, och höll själv ett högstämt tal, som formade sig till en bön till Jesu förbarmande hjärta.

Vi skola med intresse följa händelsernas gång i Polen, det oss geografiskt närmast belägna katolska landet, vars historia ju har så mycket gemensamt med vår, och som nu synes gå en även i religiöst avseende ljusare framtid till mötes.

Från Belgien, ett av de mest livaktiga katolska länderna, hoppas vi också få bringa goda nyheter.

Vid dess världsberömda universitet i Löwen har, som bekant, den skolastiska filosofien åter börjat blomstra, därifrån har den spritt sig till många andra lärdomssäten och högskolor både i och utom Europa.

I Holland har den romerska Kyrkan haft ett av sina mest tack samma verksamhetsfält. Vissa provinser äro alltigenom katolska och även i de övriga har vår tro talrika bekännare. Till det katolska Holland stå de skandinaviska länderna i stor tacksamhetsskuld, emedan de därifrån mottagit många goda och nitiska själasörjare.

Även i de främmande världsdelarna erövrar Kyrkan nya länder och folk. Hennes hednamission får ej glömmas i Credos spalter.

Vi måste komma ihåg, att vi leva i ett protestantiskt land, bland människor, som äro okunniga om eller intagna av fördomar mot vår religion. Nu är det av den allra största betydelse, att kontakt vinnes mellan henne och den moderna svenska kulturen. Därför skola vi vara angelägna om att berätta det viktigaste, som händer på det religiösa området även utanför vår Kyrkas murar både hemma hos oss och i utlandet. Många protestanter ha från den katolska traditionen bevarat mycket av den äkta kristendomens skatter. Många ha även försökt föröka det dyrbara arvet genom att åter upptaga länge glömda katolska bruk och idéer. Många varmhjärtade och för kristendomens sak ivrande protestanter finnas ännu. I stort sett kännetecknas likväl vår tids protestantism av en alltjämt fortskridande upplösning och söndring, av en allt hopplösare förvirring, vilka äro en direkt verkan av den lutherska reformationens traditionen och auktoriteten förstörande principer. Denna djupa sönderslitenhet har hos många väckt en stilla men innerlig längtan efter återförening mellan de kristna bekenntelserna,

en strävan, vilken nyss föranlett en norsk kyrkoman att yttra: "Icke bara de enskilda landskyrkorna, alla kristna samfund, alla konfessioner måste komma att känna storheten i tanken: Kristenhetsens enhet. Splittring är svaghet, samling är styrka".

Då vi från Credos torn blicka ut över världen, vilja vi ej stanna vid ett kallt iakttagande. Tvärtom skola vi söka utfinna sammanhanget mellan de många enstaka händelserna, ordna dem till en helhetsbild och försöka att se "vad som sker i det som sker". Vi upptäcka då en världsomfattande rörelse av imponerande dimensioner: den katolska renässansen. Andra strävanden kunna uppträda mera bullersamt och vinna större ögonblickliga resultat. Men för den som ser djupare än till ytan är ändå den romerska Kyrkans stilla men oavlätliga framträngande i jordens flesta länder samtidens märkligaste andliga fenomen.

Sedda från denna synpunkt förstå vi det inre sammanhanget mellan de många glädjande yttringar av katolskt liv hos skilda folk, som vi nyss betraktat.

För insända meddelanden från det andliga och religiösa verksamhetsfältet äro vi mycket tacksamma och böra de adresseras till Credos redaktion, Döbelnsgatan 7.

Till sist bedja vi de välvilliga läsarna att ej allt för strängt kritisera vår nyhetsavdelning. Må de betänka, att vi i början ej kunna äga den erfarenhet och de förbindelser, som stå en gammal tidsningsman till buds.

Vårt hopp är likväl, att de skola stärkas av mod vid tanken på att om än vår Kyrka tillsvidare är obeaktad och liten i Sverige, så är hon ändå uppmärksammas och stor ute i den vida världen. Ty hon ensam är den universella, hon ensam är såväl forntidens som framtidens Kyrka.

Bertil Bodström.

Helga Lekamens Gille

är namnet på en sammanslutning av Stockholms katoliker, gillad och stadfäst av Biskopen, som har till ändamål att befrämja andakten till Altarets heliga sakrament, särskilt genom ett flitigt mottagande av den heliga Kommunionen och deltagande i de sakramental andakterna. — Vid Rosenkransandakten varje första fredag i månaden kl. halv 8 e. m. i S:t Eriks kyrka hålles efter den sakramental välsignelsen en kort betraktelse för Gillets medlemmar. Minst en gång i månaden mottaga de den heliga Kommunionen, därvid ihågkommande Gillets särskilda mening. — Den 7 november ägde Gillets högtidliga invigning till Jesu heliga hjärta rum i S:t Eriks kyrka och Biskopen gav det sin välsignelse. Den 5 december hölls dess första gudstjänst därstädes. Ämnet för betraktelsen var: Lekmannapostolat. Under 1920 komma vid Gillets gudstjänster 12 föredrag att hållas om de hel. apostlarna som våra förebilder. Gillets medlemmar samlas även, följande det medeltida Helga Lekamens Gilles exempel, några gånger under året till världsligt samkväm. — Upplysningar om Gillet lämnas av prästerna vid S:t Eriks kyrka, hos vilka även anmälan om deltagande kan göras.

Prenumerera

på

CREDO!

Verka för fidskriftens
spridning!

KIRKALIGT KALENDER

JANUARI

1. Torsdag. Nyårsdagen. Jesu omskärkelse. 2. Fredag. Oktavdag av d. h. Stefanus fest. (Jesu hjärtas fredag.) 3. Lördag. Oktavdag av d. h. Johannes Ev. fest. 4. Söndag. Jesu heliga Namns fest. 5. Måndag. Vigildag till Trettondagen. 6. Tisdag. Trettondagen. (Epiphania. Heliga tre kungars dag.) 7. Onsdag. Andra dagen inom oktaven efter Trettondagen. 8. Torsdag. Tredje dagen inom oktaven. 9. Fredag. Fjärde dagen inom oktaven. 10. Lördag. Femte dagen inom oktaven. 11. Söndagen inom oktaven. 12. Måndag. Sjunde dagen inom oktaven. 13. Tisdag. Oktavdag av Trettondagen. 14. Onsdag. Sankt Hilarius. Bisk. Bekännare. Kyrkolärare. (St. Felix.) 15. Torsdag. St. Paulus I. Eremiten. (S. Maurus.) 16. Fredag. St. Marcellus. Påve. Martyr. 17. Lördag. St. Antonius. Abbot. 18. Söndag. Andra efter Trettondagen.	19. Måndag. St. Henrik Bisk. Martyr. (Finland.) St. Knut. Konung. Martyr. (Danmark.) 20. Tisdag. St. Fabianus och Sebastianus. Martyrer. 21. Onsdag. St. Agnes. Jungfru, Martyr. 22. Torsdag. St. Vincentius och Anastasius. Martyrer. 23. Fredag. St. Raymundus de Pennafort. Bekännare. 24. Lördag. St. Timotheus. Bisk. Martyr. (Den hel. Eriks relikers överförande till Uppsala.) 25. Söndag. Tredje efter Trettondagen. (Den hel. Paulus omvändelse.) 26. Måndag. St. Polykarpus. Bisk. Martyr. 27. Tisdag. St. Johannes Crysostomus. Bisk. Bekännare och Kyrkolärare. 28. Onsdag. St. Agnes. Jungfru. Martyr. 29. Torsdag. St. Frans av Sales. Bisk. Bekännare. Kyrkolärare. 30. Fredag. St. Martina. Jungfru. Martyr. 31. Lördag. St. Petrus Nolascus. Bek.

I denna kalender upptagas endast de fester och helgon, som firas inom det apostoliska vikariatet Sverige.

Nyårsdagen, det borgerliga årets början, firades i det hedniska Rom med vilda lustbarheter (saturnalierna). Då även de kristna deltog i dessa blev dagen snart föremål för kyrkliga festligheter, som skulle bilda en motvikt mot de hedniska.

Oktav. Kyrkoårets större fester firas liturgiskt (Mässa och Breviarium) under åtta på själva festdagen följande dagar, erinrande om de gammaltestamentliga gudstjänsterna som föregingos av sådana dagar.

Vigil. Några av de större festerna ha även en sådan förberedande fest (vigilievaka). Namnet antyder att festligheten begyntes redan föregående natt. — Jämför de svenska julafton, påskafton o. s. v. som intet annat är än den kyrkliga vigildagen — av detta bruk har kyrkan endast bibehållit fastandet som en förberedelse på festdagen (vigilfastedag).

Trettondagen, så kallad emedan minnet av de tre vise männen (enl. legenden Caspar, Melchior och Balthasar) firas på trettonde dagen efter Kristi födelses högtid. Dagen kallas även Epiphania (grek. uppenbarelse) nämligen Vår Herres uppenbarelse även för hednavärlden, represent. av de tre vise männen, samt hans uppenbarande som Gud vid dopet i Jordan och av hans gudoml. makt vid bröllopet i Cana. — Gammal folksed är stjärngos-sarnas uppträdande på denna dag.

Den hel. Henrik, till börden engelsman, under Erik d. hel. tid biskop i Uppsala, ordnade de kyrkliga förhållandena därstädes, följde Erik på hans korståg till Finland och kvarblev där. Led martyrdöden den 19 januari 1157. Vördas (ehuru aldrig formligen kanoniserad) som Finlands skyddshelgon. Avbildas i biskopi. ornat med en yxa i handen. År 1300 fördes hans relik till Åbo domkyrka. Då ryssarna 1720 besatte Åbo-borttogos relikerna och överlämnades åt furst Gallitzin, som sände dem till zaren. De lära ännu hållas högt i ära i Petrograd. Den nuv. kat. kyrkan i Hälsingfors bär den hel. Henriks namn. Hindersmässan i Örebro den 19 jan. är än i dag ett minne av den tid då den hel. Henrik allmänt vördades även i Sverige.

Knut IV den helige, konung av Danmark (1080—86), som till Sven Estridsson, påminner mycket om Erik d. hel. i sin nitälskan för kyrkan. Hans genomgripande förändringar i urgamla seder väckte missnöje bland allmogen. Då han fritog de andliga från att svara inför världslig domstol och ville införa "tione" stegrades missnöjet till uppror. Knut måste uppgiva sina planer på ett härtåg till England och själv fly till Fyen, där han i Odense i St. Albans kyrka dödades, då han framför högaltaret bad för sina fienders själar. År 1101 kanoniserad, vördas han som Danmarks skyddshelgon. Under medeltiden bära även i Sverige många gillen och brödraskap hans namn.

PROGRAM

FÖR FÖREDRAGSSERIEN I
SANKT ANSGARS SAL
VÄRTERMINEN 1920

Jan. 13.	Magister B. Bodström: <i>Katolsk reaktion i 1900-talets Danmark I. (Sankt Knuts åminnelse.)</i>	Mars 23.	Magister B. Bodström: <i>Det katolska Frank- rike. II. (Sankta Katarinas åminnel- se.)</i>
„ 21.	Pastor S. Nordmark: <i>Liturgiska vinkar III.</i>	„ 30.	Pastor S. Nordmark: <i>Den stilla veckans liturgi.</i>
„ 28.	Kyrkoherde E. Wes- sel: <i>Om tolerans.</i>	April 7.	Baron G. Armfelt: <i>Kloster-Lasse.</i>
Febr. 4.	Pastor D. Assarson: <i>Katolsk aktion och reaktion IV. Upp- sala. (Sankt Ansgars fest.)</i>	„ 14.	Pastor D. Assarson: <i>Katolsk aktion och reaktion VI. Ve- sterås.</i>
„ 11.	Pastor S. Nordmark: <i>Liturgiska vinkar IV.</i>	„ 21.	Hr Erik Wimmer- ström: <i>Svenska me- deltidskyrkor.</i>
„ 17.	Magister B. Bodström: <i>Katolsk reaktion i 1900-talets Danmark. II. (Sankt Sigfrids åminnelse.)</i>	„ 28.	Kand. E. Sandqvist: <i>Kardinal Newman.</i>
„ 24.	Pastor D. Assarson: <i>Katolsk aktion och reaktion V. Munke- boda.</i>	Maj 5.	Lic. F. J. Linders: <i>Ka- tolikernas kyrko- rättsliga ställning i Sverige.</i>
Mars 2.	Mr E. Adams-Ray: <i>Westminster Abbey.</i>	„ 12.	Pastor D. Assarson: <i>Katolsk aktion och reaktion. VII. Stock- holm.</i>
„ 9.	Magister B. Bodström: <i>Det katolska Frank- rike. I.</i>	„ 18.	Hr Lennart Nyblom: <i>Konstens alfabet och den katolska enhets- tanken. (Sankt Eriks fest.)</i>
„ 16.	Kand. S. Erlandsson: <i>Legender om den he- lige Josef.</i>		

VARJE FÖREDRAG BÖRJAR KL. 8 E. M.

.....

Helga Lekamens Gille.

.....

Rosenkransandakt i S:t Eriks kyrka fredagen d. 6 februari kl. halv 8 e. m. Ämne för betraktelsen därvid: Den hel. Paulus. Själaiwer.

Kommunionmening för JANUARI: Den katolska ungdomen i Sverige och Altarets hel. Sakrament, för FEBRUARI: De svenska katoliker, som befinna sig i fara att förlora sin heliga tro.

Kyndelmäss söndagen d. 8 februari inbjudas Gillets samtliga medlemmar till gemensam helig Kommunion i S:t Eriks kyrka kl. halv 9 f. m.

Under loppet av januari eller februari kommer ett samkväm att anordnas för Gillets medlemmar å tid och lokal, som senare i särskild inbjudan bekantgöres. Vid detta tillfälle komma Gillets statuter och närmare organisation att dryftas.

.....

F.C.C.

.....

Familjeföreningen Concordia Catholica avhöll den 2 januari å Gillet sin sedvanliga julgransfest för församlingens barn. Ca 150 barn voro tillstädes och glädjen hos de små stod högt i tak.

För julgransfesten influtna penninggåvor uppgingo till ett belopp av Kr. 395: — och föreningens styrelse ber att till alla vänliga givare och till alla som på ett eller annat sätt bidragit få uttala ett varmt tack.

Föreningen firar den 10 februari sin högtidsfäst å Konstnärsklubbens lokal. Biljetter finnas att tillgå å Stockholms Fofografiska Magasin, Drottningatan 32.

.....

Credo

.....

Tecknade bidrag

till "Credo" komma i dagarna att pr postförskott inkasseras genom tidningens kassör.

.....

Prenumeration

å »Credo» kan ske hos Credos Förlag, Döbelnsgatan 7, Stockholm, samt efter den 15 februari å alla postanstalter i riket. Priset är för $\frac{1}{4}$ år kr. 6: —, $\frac{3}{4}$ år kr. 4: 50, $\frac{1}{2}$ år kr. 3: — och $\frac{1}{4}$ år kr. 1: 50. Lösnummer 50 öre.

Hos Credos Förlag finnas ännu att tillgå Pastor B. D. Assarsons mycket uppmärksammade bok: FADERNAS KYRKA, pris kr. 2: 50 samt bilderna NORDENS DROTTNING och NORDENS APOSTEL, pris pr st. 25 öre.